

NIE DLA DYSKRYMINACJI ! TAK DLA RÓWNOŚCI !

Albert Einstein powiedział kiedyś, że „żyjemy w smutnej epoce, w której łatwiej jest rozbić atom niż uprzedzenie”. Choć powyższy cytat padł z ust noblisty w I połowie XX wieku, to niestety nie traci na aktualności.

Postawy różnicujące i dyskryminujące ludzi ze względu na ich pochodzenie etniczne czy

narodowe mają się równie dobrze jak w czasach Einsteina, który z powodu pogromów ludności żydowskiej w hitlerowskich Niemczech musiał do końca życia pozostać na emigracji.

Jedną z odmian dyskryminacji jest rasizm, czyli przekonanie o wyższości jednej rasy nad drugą. Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową obchodzony corocznie 21 marca przypomina o niebezpieczeństwach, jakie niesie ze sobą rasizm.

Rasizm zagraża pokojowi, sprawiedliwości i postępowi społecznemu. Jest pogwałceniem praw człowieka, prowadzi do zrywania więzi między ludźmi, niszcząc tym samym struktury społeczeństw. Rasizm i dyskryminacja rasowa były stosowane jako narzędzie walki, aby wzbudzić strach i nienawiść. W skrajnych przypadkach, bezwzględni przywódcy wykorzystują uprzedzenia, by podburzyć do ludobójstwa, zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości.

Istnieje wiele cennych umów międzynarodowych i instrumentów oraz globalne, kompleksowe ramy działania, które powstały w celu zwalczania i zapobiegania dyskryminacji rasowej, ksenofobii i pokrewnych form nietolerancji. Pomimo tego, rasizm jest wciąż przyczyną cierpień milionów ludzi na całym świecie. Ignorancja, uprzedzenia i stereotypy to pożywki, na których wyrasta.

Wszędzie tam, gdzie w wyniku konfliktu zostały zniszczone społeczeństwa, ONZ stara się promować procesy pokojowe i budowanie pokoju. Celem tych działań jest integracja społeczeństw, rozwijanie dialogu, pobudzanie procesów pojednania oraz promowanie praw człowieka.

Wykorzenie rasizmu i uprzedzeń to podstawowy warunek uzdrowienia społeczności dotkniętych wojną. Każdy z osobna i wszyscy razem musimy dążyć do wyplenienia rasizmu, stereotypów i uprzedzeń.

Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową podkreśla znaczenie potęgi sportu w walce z plagą rasizmu. Zwraca uwagę na wyraźny kontrast między pozytywnymi wartościami związanymi z różnymi dyscyplinami sportowymi, a nikczemnymi i szkodliwymi aktami rasizmu, które mają miejsce podczas niektórych międzynarodowych zawodów.

Sport jest masowo uprawiany na całym świecie i może służyć idei przestrzegania powszechnych praw człowieka. Zwalczanie rasizmu stanowi sedno Karty Narodów Zjednoczonych. Społeczność międzynarodowa zobowiązała się do podejmowania działań na rzecz równości i walki z dyskryminacją, a poprzez promowanie wartości społecznych sportu możemy dokonać dalszego postępu.

Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową jest obchodzony co roku w rocznicę masakry w Sharpeville w 1960 roku. Nigdy nie możemy zapomnieć o 69 nieuzbrojonych i pokojowo nastawionych demonstrantach, którzy zostali zabici przez południowoafrykańską policję za to, że protestowali przeciwko niesprawiedliwym prawom apartheidu w swoim kraju. Apartheid już dawno temu został zniesiony, poczyniono także duży postęp w walce z dyskryminacją rasową: przyjęto traktaty i deklaracje, opracowano międzynarodowy plan działania dotyczący walki z rasizmem, a w wielu państwach wprowadzono krajowe systemy chroniące przed rasizmem.

Pomimo tego postępu dyskryminacja rasowa wciąż jest wszechobecną zmurą dla poszczególnych osób oraz dla całych grup etnicznych i religijnych na całym świecie. Zagroza globalnej stabilności i stanowi poważne pogwałcenie praw człowieka. Musimy połączyć nasze siły,

aby wykorzenie rasizm, a sport może pomóc nam osiągnąć ten cel.

W tym Dniu ponówmy nasze zobowiązanie do walki na rzecz zakończenia dyskryminacji rasowej oraz zrealizowania naszej wizji zbudowania sprawiedliwego, równego i wolnego od strachu świata dla wszystkich ludzi. Zwalczanie dyskryminacji jest trudne ze względu na silny związek pomiędzy dyskryminacją a stereotypami i uprzedzeniami, a także fakt, że wykluczanie i ograniczanie praw niektórym grupom społecznym na przestrzeni dziejów było niejednokrotnie sankcjonowane prawnie i społecznie.

Dyskryminacja to najpowszechniejszy sposób naruszania cudzej godności. Najpowszechniejszy i zarazem najtrudniejszy do wykorzenienia, ponieważ wynika ze „złego myślenia”: ze stereotypów i uprzedzeń ludzi podejmujących decyzje o życiu i funkcjonowaniu innych.

Dlatego warto często i głośno o niej opowiadać, rozbierać na części, analizować, testować, nazywać. Warto sprawdzać siebie (czy dyskryminujemy) i innych (czy dyskryminują). Warto czasami zrobić krok w tył i przeanalizować swoje myślenie o „innych” - czy na pewno nasze oceny są racjonalne i oparte na faktach? A może czasami powinniśmy sobie nieco odpuścić i powiedzieć: Nie wiem? Nie znam się? Nie moja sprawa... I pozwolić innym cieszyć się ze swojego życia

Dlatego działania antydyskryminacyjne polegają przede wszystkim na zwiększaniu świadomości na temat istoty dyskryminacji, jej źródeł historycznych, społecznych i psychologicznych. Zmianę świadomości społecznej można osiągać poprzez edukację (formalną i nieformalną), kampanie społeczne, zaangażowaną twórczość artystyczną czy aktywność medialną.

„Stworzenie człowieka przez Boga 'na swe wyobrażenie' (Rdz 1, 27) nadaje każdej osobie ludzkiej niezwykłą godność; domaga się ono również fundamentalnej równości wszystkich ludzkich istot. Dla Kościoła równość ta, zakorzeniona w samym bycie człowieka, zyskuje wymiar zupełnie szczególnego braterstwa poprzez Wcielenie Syna Bożego (...). Kościół widzi w Odkupieniu dokonanym przez Jezusa Chrystusa kolejną podstawę praw i obowiązków ludzkiej istoty. Stąd każda forma dyskryminacji rasowej (...) jest absolutnie nie do przyjęcia” - przemówienie Jana Pawła II do Komitetu ONZ do walki z dyskryminacją rasową, 7 lipca 1984

Katarzyna Ziętara